

Sự Hợp Nhất giữa Phương Tiện và Trí Huệ

Hình ảnh: Bản quyền của [RY.wiki](#)

Chào các bạn gần xa,

Như thường lệ, tôi mong rằng các bạn luôn an khang, khoẻ mạnh và hạnh phúc khi nhận được lời nhắn này. Vào ngày vía Đức Liên Hoa Sinh lần này, tôi muốn chia sẻ với các bạn một vài trích đoạn chỉ dẫn cốt tủy về tầm quan trọng của việc hợp nhất các phương tiện thiện xảo và trí huệ.

Trong tác phẩm *Ngọn Đèn Soi Sáng Con Đường Giác Ngộ*, Pháp chủ Atisha đã viết:

Dùng phương tiện nhưng không dùng trí huệ
Dùng trí huệ nhưng phương tiện chẳng màng
Tu như vậy thì chỉ trói buộc thân
Vậy nên đừng từ bỏ hai điều đó.

Kinh Lời Thỉnh Cầu của Long Vương Sagara có dạy:

Công việc của Ma Vương có hai phương diện: dùng phương tiện mà không dùng trí huệ và dùng trí huệ mà không dùng phương tiện.

Đây được biết là công việc của Ma Vương, hãy từ bỏ!

Các giáo lý khác cũng dạy:

Phớt lờ nghiệp báo nhân quả và tự nhận mình chứng đắc tri kiến tính không thì đó chỉ là đoạn kiến (chủ nghĩa hư vô – dính mắc chấp không). Bị ràng buộc bởi sự dính chấp thực tại và tự nhận mình chứng đắc giác ngộ thì đó chỉ là thường kiến (chủ nghĩa thường hằng – dính mắc chấp có). Sự hợp nhất không phân tách của tính không và lòng từ bi không thuộc thường kiến cũng chẳng thuộc đoạn kiến.

Tất cả các phần trích dẫn này đều dạy chúng ta về sự cần thiết trong việc cân bằng giữa phương tiện và trí huệ. Với người sơ tu, điều này nghĩa là sự cân bằng giữa đức tin vào nhân quả nghiệp báo và sự hiểu biết của chúng ta về vô ngã. Hơn nữa, điều này nghĩa là sự cân bằng giữa thực hành về tính không và về lòng từ bi. Cuối cùng, điều này nghĩa là sự thực hành giai đoạn phát triển và hoàn thiện, hay là sự hợp nhất giữa lòng sùng mộ và tính không. Do vậy, một thực hành đích thực về sự từ ái, lòng từ bi hay lòng sùng mộ đều cần kết hợp với tính không. Một thực hành đúng về tính không cần hòa lẫn với giai đoạn phát triển, lòng từ bi, lòng sùng mộ v.v... Theo cách này, phương tiện và trí huệ luôn có sự liên kết và không bao giờ nên tách rời.

Đây là điểm thiết yếu của thực hành: sự tích lũy công đức mang lại sự tích lũy trí huệ, sự tu dưỡng lòng từ bi mang lại sự trực nhận về tính không; giai đoạn phát triển mang lại giai đoạn hoàn thiện; pháp thân mang lại các khái niệm thân (kaya) khác v.v... Tất cả các khía cạnh này đều có mối liên hệ với nhau.

Do vậy mà lời khuyên của tôi dành cho các bạn, dựa trên lời răn của rất nhiều bậc thượng sư là luôn cảnh giác để không rơi vào một trong hai cạm bẫy, tập trung vào phương tiện hơn trí huệ hay tập trung vào trí huệ hơn phương tiện. Cạm bẫy đầu tiên là sự tin tưởng cực đoan vào nhân quả nghiệp báo tới mức ta hoàn toàn lãng quên tri kiến về tính không. Cạm bẫy thứ hai nghĩa là đặt nặng tầm quan trọng vào tri kiến đó tới mức ta hoàn toàn phớt lờ nhân quả nghiệp báo. Cả hai điều này đều là cạm bẫy nguy hiểm bởi vì phương tiện và trí huệ giống như hai mặt của một đồng xu, luôn phải được cân bằng trong thực hành của chúng ta.

Gửi tới các bạn sự yêu thương và những lời cầu nguyện của tôi.

Sarva Mangalam.

Phakchok Rinpoche